Затверджую
В. о. голови приймальної комісії
НУ «Запорізька політехніка»
_____ доц. Гугнін Е.А.
«01» березня 2021 року

ПРОГРАМА

співбесіди з «Основ правознавства» для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання на основі повної загальної середньої освіти для здобуття ступеня «бакалавр» зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Для оцінки знань абітурієнтів на співбесіді комісією з проведення творчого конкурсу розроблені завдання, які відповідають змісту навчання в закладах загальної середньої освіти з предмету «Основи правознавства». Критеріально-орієнтовані завдання розроблені комісією з проведення співбесіди дозволяють встановити рівень знань у правовій сфері необхідних для засвоєння змісту навчання за ступенем «бакалавр».

Вступники повинні знати і вміти:

– основні події з історії держави і права України;
– встановлювати причинно-наслідкові зв'язки подій і явищ;
– знати зміст та вміти працювати з джерелами конституційного права України, адміністративного права України, цивільного права України, земельного та екологічного права України, кримінального права України;
– володіти загальнотеоретичними поняттями і категоріями;
– правильно викладати свої думки про складні юридичні явища;
– використовувати теоретичні знання у юридичній практиці;
– давати аналіз та тлумачення нормам права, нормативно-правовим актам;
– безпомилково застосовувати правові приписи;
– використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини;
– вміти чітко, точно й правильно відповідати на всі теоретичні питання;
– вживати поняття відповідно до їх значення, володіти нормами літературної вимови та акцентуації;
– вміти точно вживати граматичні форми та забезпечувати чистоту мовлення;
– дотримуватися етики поведінки.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Історія держави і права України:

– Рабовласницькі державні утворення та їх право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я (VII ст. до н.е. – III ст. н.е.)

– Ранньофеодальна держава Київська Русь (VI – перша половина XIII ст.). Право Київської Русі. Галицько-Волинська держава та її право (XI – XIII ст.)

– Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV – XVI ст.). Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI – середина XVII ст.)

– Запорізька Січ, її військово-адміністративний устрій та право. Українська держава і право в роки Визвольної війни 1648-1654 рр. Українська гетьманська держава та її право (середина XVIII – кінець XVIII ст.)

– Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX – початок XX ст.).

– Відродження української національної державності. Право (1917-1920 рр.).

– Створення СРСР. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 – початок 1929 рр.). Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929-1939 рр.)

– Держава і право України в роки другої світової війни (1939-1945 рр.). Держава і право України в повоєнні роки та в період дестабілізації (1945 – середина 60-х рр.). Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і "застою" (середина 60-х – середина 80-х рр.)

– Держава і право України у 1985-1991 рр. Держава і право України на сучасному етапі

2. Основи теорії держави:

– Поняття держави та її ознаки.

– Державний лад.

– Форми держави.

– Державна влада.

– Функції держави.

– Апарат держави як система державних органів.

– Місце апарату в механізмі держави.

– Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави.

– Поняття і види форми правління, форми державного устрою та форми державно-правового режиму (форми держави).

– Загальна характеристика держав, що існували на території сучасної України.

– Співвідношення і взаємодія держави та особи.

– Форми взаємодії держави та об'єднань громадян.

– Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави.

3. Основи теорії права:

– Поняття і види соціальних норм

– Соціальні норми в житті людей

– Поняття права та його ознаки
– Місце і роль права в системі соціальних норм.
– Єдність і відмінність права та моралі.
– Поняття системи права як внутрішньої його організації.
– Джерела права.
– Загальна характеристика основних галузей права України.
– Правотворення як процес самоорганізації права.
– Реалізація норм права: загальна характеристика.
– Правові відносини. Правоохоронна система та діяльність.
– Законність, правопорядок, суспільний порядок і дисципліна.

4. Основи конституційного права України:

– Конституційне право як галузь національного права.
– Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
– Основи конституційного ладу України.
– Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.
– Громадянство України і статус іноземців.
– Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
– Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
– Конституційно-правовий статус Президента України.
– Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади в Україні.
– Судова влада в Україні.
– Прокуратура України.
– Територіальний устрій України.
– Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.
– Порядок внесення змін до Конституції України.

5. Основи адміністративного права України:

– Адміністративне право як галузь права
– Суб’єкти адміністративного права: поняття, ознаки, види, юридична характеристика. Поняття адміністративно-правового статусу.
– Адміністративний примус.
– Адміністративне правопорушення.
– Адміністративна відповідальність.
– Адміністративний процес.

6. Основи цивільного права України:

– Цивільне право України: поняття і система.
– Загальна характеристика цивільного законодавства України.
– Цивільно-правові відносини, їх виникнення, зміна та припинення.
– Суб'єкти цивільно-правових відносин. Об'єкти цивільно-правових відносин.
– Здійснення цивільних прав і виконання юридичних обов'язків.
– Захист цивільних прав.

– Поняття і форми власності в Україні.
– Суб'єкти права власності та захист їхніх прав.
– Зобов'язальне право.
– Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення.
– Цивільно-правові договори: поняття і види.
– Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів.
– Цивільно-правова відповідальність.
– Спадкування за законом і за заповітом.

7. Основи земельного та екологічного права України:

– Право власності на землю.
– Право землекористування.
– Правове забезпечення земельного сервітуту.
– Правовий режим земель житлової та громадської забудови.
– Правові засади угод щодо земельних ділянок.
– Правовий режим земель фізичних та юридичних осіб.
– Відповідальність за порушення земельного законодавства.
– Поняття природних ресурсів як об'єктів правової охорони.
– Права власності на користування природними ресурсами.
– Екологічні права та обов'язки громадян України.
– Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.
– Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів: землі, надр, лісів.

8. Основи кримінального права України:

– Основні поняття і система кримінального права України.
– Кримінальна відповідальність та її підстави.
– Поняття злочину та його ознаки.
– Поняття складу злочину.
– Стадії злочину.
– Співучасть у злочині.
– Добровільна відмова від вчинення злочину.
– Кримінальне покарання.
– Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить не менше 102.

Вступне випробування у формі співбесіди з кожним абітурієнтом проводять не менше двох членів комісії по проведенню співбесіди.

Під час співбесіди екзаменатор записує питання і відмічає правильність відповідей в аркуші співбесіди, аркуш по закінченню співбесіди підписується вступником та екзаменаторами.

Протягом співбесіди абітурієнт повинен показати свої знання з основних подій історії держави та права України, знати зміст та вміти працювати з джерелами різних галузей права України та володіти загально-теоретичними поняттями та категоріями.

Інформація про результати співбесіди оголошуються вступникові в день її проведення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- **Нормативна:**
- Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III (з наступними змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
- Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35, 35-36, 37. – Ст. 446.
- Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1984. — № 51. — Ст. 1122.
- Конституція України від 28 червня 1996 року (Редакція від 21.02.2019, підстава - 2680-VII) I// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
- Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25. — Ст. 131.
- Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 9-10, № 11-12, № 13. — Ст. 88.
- Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40-44. — Ст. 356.
- Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 40. — Ст. 492.

Основна:
- Адміністративне право : підручник / за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
- Адміністративне процесуальне право : навч. посіб. / за заг. ред. Т. П. Мінки. – Х. : Право, 2013. – 352 с.
- Адміністративне судочинство : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – Вид. 2-е, переробл. і допов. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
- Екологічне право : підручник / [Г. В. Анісімова та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана. – Х. : Право, 2013. – 431 с.
- Загальна теорія держави і права : підручник /За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. –К. : Юрінком Інтер, 2016. – 400 с.
- Заруба В.М. Історія держави і права України.. – К.: Істина, 2006. – 416 с.
- Конституційне право України: підруч./ До 20-ї річниці Конституції та 25-ої річниці незалежності України / В.Л. Федоренко. - К.: Видавництво Ліра-К, 2016. - 616 с.
- Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т.1 / [за заг. ред. Ю. С. Шемшученка]. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006 –544 с.

- Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т.2 / [за заг. ред. Ю. С. Шемшученка]. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008 –800 с.
- Конституційне право України. Повний курс : підручник /О.В.Совгиря, Н. Г. Шукліна. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 544 с.
- Конституція України: науково-практичний коментар / [редкол.: В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой та ін.]. – Харків : Право; К. : Ін Юре, 2003. – 808 с.
- Конституція України: Науково-практичний коментар / [редкол.: В.Я. Тацій (голова), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків : Право, 2011. – 1128 с.
- Корнєєв Ю. В. Земельне право. 2-ге вид. перероб. та доп. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літерату-ри, 2011. – 248 с.
- Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.. ; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і допов. – Х. : Право, 2010. – 456 с.
- Кримінальне право України. (Загальна частина) : [підручник] / Бабенко А.М., Вапсва Ю.А., Грищук В.К. та ін. / За заг. ред. О.О. Бандурки. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.
- Кримінальне право України. Особлива частина: [підручник] / [Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.]; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – [Вид. 5-те, переробл. та доповн.]. – К.: Атіка, 2009. – 744 с.
- Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестрових та державних екзаменів : Навч. посіб. / За заг. ред. О. М. Джужи. – Вид. 2-ге доп. та перероб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
- Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України. – К.: Атіка, 2001. – 319 с.
- Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А. В. Савченка В. В. Чернєя – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 1064 с.
- Саміло Г.О. Актуальні проблеми теорії права: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2014. – 216 с.
- Саміло Г.О. Теорія держави і права: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2010. – 348 с.
- Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : [пер. з рос.] - Вид. стер. - Х. : Консум, 2008. - 655 с.
- Судові та правоохоронні органи України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Т. Нор, Н. П. Анікіна, Н. Р. Бобечко ; за ред. В. Т. Нора. – К. : Ін Юре, 2010. – 237 с.
- Теорія держави і права : навч. посіб. / [С.К. Бостан та ін.]. – К. : Академія, 2013. – 346 с.

- Теорія держави і права : підручник / [Петришин О. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. В. Петришина ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х. : Право, 2014. – 366 с.
- Теорія держави і права: Підручник. Практикум / Н.М. Крестовська, Л.Г.Матвєєва. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 584 с.
- Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / [Зайчук О. В. та ін. ; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко]. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 685 с.
- Хрестоматія з історії держави і права України / В.Д.Гончаренка. – К.: Ін Юре, 2003. – 800 с.
- Цивільне право України: Загальна частина: [підруч.] / І.А. Бірюков, О.Ю. Заіка, С.С. Бичкова; за ред. І.А. Бірюкова, О.Ю. Заіки. – 3-тє вид., змін. та доповн. – К.: Алерта, 2014. – 510 с.

Затверджено на засіданні
комісії з творчого конкурсу
«_01_» _березня_ 2021 р.

Голова комісії
з творчого конкурсу

В. М. Пальченкова